

професор

«Затверджую»

Ректор ДНУ

Сергій ОКОВИТИЙ

2024р.

**ЗВІТ ПРО РОБОТУ
НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ
ЗА 2023 РІК**

Відомча підпорядкованість
Група по оплаті праці
Адреса
Директор

Міністерство освіти та науки України
І група
вул. Ніла Армстронга, 8, м. Дніпро, 49107
Л.М. Лучка

Дніпро 2024

Вступ

У 2023 році пріоритетними напрямками для наукової бібліотеки були:

- інформаційна підтримка освітнього процесу за усіма його напрямками;
- створення власних баз даних та робота з відкритими освітніми ресурсами;
- міжнародна співпраця;
- обслуговування внутрішньо переміщених осіб (ВПО);
- збереження і популяризація книжкової спадщини України;
- підвищення професійної компетентності.
- науково-дослідницька робота

Протягом року бібліотека постійно надавала послуги у змішаній формі: фізичній та дистанційній. Пріоритетними завданнями залишаються створення власних баз даних, оцифрування книжкових пам'яток, робота з ресурсами відкритого доступу (OER). У сучасних умовах зросла кількість віртуальних читачів та електронних запитів. Інформація про дистанційні послуги бібліотеки постійно поширювалась серед університетської спільноти і мешканців.

2023 рік був знаменним: 105-ї річницею з дня народження Олеся Гончара, ім'я якого носить університет; 150-річчям НТШ імені Тараса Шевченка.

Міжнародна співпраця

Бібліотека брала участь у двох міжнародних проєктах: House of Europe CEFRES (Univerzita Karlova v Praze), стипендія бібліотеки Лінди для науковця та двох українських проєктах УБА. Протягом року відбувалось онлайн-спілкування з колегами University of Sussex та Univerzita Karlova. Співробітниця диспетчерської служби успішно пройшла курс за міжнародною програмою Еразмус+.

Працівники бібліотеки брали участь у 4 вебінарах колег з Карлового університету (Чехія), які були присвячені технічному забезпеченню електронними інформаційними ресурсами та підтримки відкритої науки. Завдяки співпраці ми отримали корисний досвід роботи колег. У 2023 році співробітники працювали над створенням міжнародних та українських проєктів (4). Результатом чого стало отримання міні-гранту Карлового університету на створення каталогу «Катеринославські видання з фонду наукової бібліотеки ДНУ». Директорка бібліотеки була запрошена до проєкту «Місто і війна» (ХНУ імені В. Каразіна) як експерт із збереження книжкової спадщини.

I. Організація обслуговування читачів

За 2023 н. р. кількість обслугованих читачів склала 16179 осіб, які отримали 595321 документів. Протягом навчального року дієвим напрямком роботи стали електронні запити (936) та електронна доставка документів (ЕДД) (1867 документів). Протягом навчального року бібліотека працювала на диференційне обслуговування керівництва (ДОК) – 11 осіб; вибіркове розповсюдження інформації (ВРІ) – 36 осіб. Отримано 115 запитів, всього надіслано 398 документів. Протягом звітнього періоду бібліотека отримувала від НБУВ дайджест «Актуальні питання інтелектуальної власності» (4 вип.), який надсилали проректору з наукової роботи.

Змістом наукової роботи бібліотеки є дослідження книжкової спадщини в цілому, та її окремих примірників, цінних за авторством, укладачами, змістом, внутрішнім та зовнішнім мистецьким оформленням. У зв'язку з війною, нагальним питанням є збереження книжкової спадщини як історичних джерел, зразків книжкових пам'яток, документознавства. Основне завдання: це оцифрування та створення власних БД або е-колекцій, зберігання на різних носіях. Друге завдання: це популяризація і поширення інформаційного простору щодо світової культурної спадщини, яка в умовах війни привертає більше уваги і потребує поглибленого вивчення, зокрема бібліотечних ресурсів з метою створення цілісної картини розвитку

книговидавничої справи України і світу, висвітлення невідомих до цього часу подій, фактів, діячів, розкриття заборонених до нашого часу тем. Це пов'язано з історією України і історією краєзнавства, як актуальні теми, що потребують постійного обговорення.

Напрямки виставкової роботи 2023 р. обумовлені темою боротьби нашої держави з російськими агресорами, знайомством читачів з історією, культурою та біографіями видатних діячів України і університету.

2023 рік – рік 105-ї річниці з дня народження Олесь Гончара, ім'я якого носить університет. До цієї дати бібліотека підготувала і провела цикл заходів:

- Зустріч у літературній вітальні для представників центру соціально-гуманітарних досліджень, експертиз і консультацій «Незламний Олесь Гончар»;
- лекція «Голос гончарівської душі» для студентів та викладачів історичного, філологічного та психологічного факультетів, волонтерів ДНУ і тимчасово переміщені осіб;
- Екскурсія для ВПО «Сяйво українського серця», що проживають у гуртожитках університету;
- виставка «Зоряний ровесник університету»;
- рубрика на сторінці бібліотеки у Facebook «Живе слово Олесь Гончара» з цитатами письменника, за матеріалами «Щоденника».

До 150-річчя НТШ імені Тараса Шевченка підготовлено тематичну експозицію «Українська національна наука», яка складалася з ґрунтовних розділів: починаючи з ХІХ ст. і завершуючи сучасними виданнями ХХІ ст., проведено екскурсію для студентів історичного факультету. Лучка Л.М. брала участь у засіданні ХХХІV сесії НТШ (Дніпро), конференції НБ УДУНТ, святковому засіданні НТШ (Львів), круглому столі «Актуальні аспекти університетської освіти, науки і культури».

Підготовлено дві виставки-презентації видань, отриманих від Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології (ІМФЕ), отримані завдяки

акції «Національна академія наук України – бібліотекам». Видання будуть супроводжувати навчальний процес, прикрасять ювілейні та тематичні виставки, стануть у нагоді при проведенні соціокультурних заходів.

Багатотомні видання поширять коло фонду довідкової літератури, яка допоможе відповідати на різноманітні читацькі запити.

Щодо актуалізації книжкової спадщини, то завдання наукової бібліотеки були спрямовані на розгляд видань:

1. Як інформаційного ресурсу для розвитку і зміцнення української ідентичності та культурної візії України у світі.
2. Як джерелознавчої бази для наукових досліджень.
3. Як об'єкту для створення сучасних медіапроектів.

На базі наукової бібліотеки проходили практику студенти ФСЗМК, які різнобічно ознайомилися з бібліотекою та бібліотечними процесами, навчилися самостійно проводити відбір за темою та вести пошук документів, працювали у відділі рідкісних видань, проводили аналіз контент-наповнення сайту бібліотеки та її сторінок у соціальних мережах. Результати практики – настінні календарі на 2023 р. «Дніпрові пороги», «Космос є поняття «Всесвіт», рекламний костер (підставка під чашку) «Подорож у твою мрію почнеться сьогодні» та рекламний буклет, створений для Наукової бібліотеки. На базі ВРВ здобувачі вищої освіти створюють креативні і цікаві проекти різного формату: бакалаврські й магістерські наукові роботи.

Студенти II курсу ФСЗМК створили профорієнтаційний відеоролик, до якого вміщено понад 40 світлин, зроблених у різних відділах бібліотеки і спрямований на просування бібліотеки до широкого інформаційного кола. Будівля НБ є постійним об'єктом уваги студентів-дизайнерів і сторонніх відвідувачів, які зняли 5 відеороликів та провели 4 фотосесії, що є позитивним для підвищення іміджу бібліотеки. В дарунок бібліотека поповнила фонди сучасними українськими виданнями. Для студентів за звітний період проведено онлайн семінар з інформаційної культури для студентів спеціальності «Харчові технології». Співробітники прослухали

вебінари УБА «Авторське право в бібліотеці» та вебінари корпорації Clarivate «Хижацькі видання vs бібліотекарі та науковці», «Журнали для публікації» та «Авторські профілі».

У 2023 р. бібліотека була запрошена на online зустрічі з аспірантами, під час яких співробітники знайомили з фондом, інформаційними сервісами та послугами, надавали інформацію про структуру бібліотеки, основні функції відділу обслуговування науковою та іноземною літературою, доведено до відома аспірантів про дистанційні послуги та їх перелік, як працювати у Scopus, WOS, з БД тестового доступу Resarch4life.

Цікавою була співпраця зі студентами ФСЗМК щодо збирання матеріалів про російсько-українську війну, які публікуються у закордонній пресі. Мета проекту – збереження пам'яті про сучасну війну. Формати можуть бути різні. У сучасних умовах бібліотека використовує різноманітні джерела для поповнення фондів. Ми маємо цілісні колекції нових видань про війну як українською, так і іноземними мовами, починаючи з 2014 р. і до сьогодні. Кожне видання вноситься до Е-каталогу, здійснюється аналітичний розпис періодичних видань, збірників, який використовується під час створення переліків літератури, організації тематичних виставок, експозицій, екскурсій та різноманітних заходів. Під час створення та наповнення проекту цінними за змістом стали випуски зарубіжного журналу «The Ukrainian Quarterly», присвячені російсько-українській війні.

Бібліотека є активним учасником університетських заходів: DNUFEST, презентацій, зустрічей, всеукраїнських конференцій, які відбувалися на факультетах, Noosphere. Протягом року наукова бібліотека брала участь у 3 Днях відкритих дверей ДНУ імені Олеся Гончара різних локацій (Ботанічний сад). До зустрічей з абітурієнтами співробітники ретельно готувалися: представлено три види флаєрів, відбірка видань «Факультети ДНУ за 100 років», проведено вікторину «Ерудит» та бібліовікторину.

Проводились онлайн-лекції для студентів ФСЗМК «Реклама та піар». Для студентів-істориків та студентів-географів на базі відділу рідкісних видань та фонду книгосховища підготовлено огляд та презентацію літератури за темою «Картографічні матеріали з історії України з фондів наукової бібліотеки ДНУ ім. Олеся Гончара, проведено online-лекцію «Краєзнавчі видання з фонду НБ», під час яких студенти дізнались про краєзнавчий фонд бібліотеки, його зміст, наповнення, окремі авторські колекції XIX ст. і отримали глибокі знання про фонд сучасної краєзнавчої літератури. Відбулось знайомство з науковими монографіями, літературними творами викладачів ДНУ і краєзнавців Дніпропетровщини.

Для студентів I курсу ІФ проведена лекція «Наукова бібліотека: історія, структура, послуги» з презентацією. Загальна інформація перемижувалась з галузевими фондами і обслуговуванням студентів-географів. За ініціативи кафедри харчових технологій підготовлено бібліографічний огляд літератури на тему «Кулінарні традиції Дніпропетровщини» який допоміг виграти II місце у всеукраїнському конкурсі. Традиційними залишались екскурсії: проведено для студентів I курсу за спеціальністю «Міжнародні відносини», для колег із бібліотеки Дніпровського транспортно-економічного фахового коледжу.

Соціокультурна робота

2023 рік оголошено роком безпеки в Україні та відновлення пошкоджених територій, інфраструктури. За цією тематикою підготовлено виставки: «Трагічні та героїчні сторінки історії України», «Війна очима свідків». Також у відділах демонструвались краєзнавчі та патріотичні виставки «Творці дивосвіту: до дня вишиванки», «Героїчні регіони України», «Моя мала Батьківщина», «Поруч з Україною». До університетського тижня охорони праці підготовлено виставку «Уроки безпеки».

До Дня вишиванки підготовлено виставку літератури з історії вишивки та українського костюму та виставку зразків декоративно-прикладного мистецтва. Запрошені гості ознайомились з історією української вишиванки

різних регіонів України, організовано інсталяцію з виробів народного мистецтва і виставку «Творці дивосвіту», для гостей бібліотеки проведено екскурсію та огляд видань з даної теми.

Не залишалася поза увагою співробітників організація тематичних виставок, присвячених пам'ятним подіям, ювілеям письменників:

- І слово – зброя! (книжкова виставка, присвячена зарубіжним письменникам, які підтримують Україну)
- Книги-ювіляри 2023
- Шевченкова криниця
- «Золото метафор у віршах» (до 85-річчя Віктора Коржа)
- Читаємо, щоб стати сильнішими (до Дня Перемоги та примирення)
- Вишиванка у житті українських письменників (до Дня вишиванки)
- Літературна аптека: твори-антидеприсанти
- Книги з настроєм літа

Регулярно проводяться виставки-знайомства для студентів, школярів та абітурієнтів, слухачів підготовчих курсів, учнів ліцеїв.

- До Міжнародного дня захисту дітей до бібліотеки завітали студенти-волонтери, представниця психологічної служби ДНУ і родина Старкових, для яких підготували літературний огляд «Книжки під кінообкладинками». До свята підготовлено огляд науково-популярної літератури для дітей та проведено екскурсію книгосховищем, яка викликала вражаючі емоції у гостей;

- у рамках Національного тижня читання, що проходив з 12 по 18 грудня провели серію інтерв'ю з викладачами, студентами та співробітниками про книги, що стали важливими для них протягом війни. Результати були опубліковано на сторінках бібліотеки у Facebook та Instagram;

Членкиня студентської психологічної служби Анастасія Бескровна (студентка магістратури факультету психології) провела у відділі художньої літератури тренінг для студентів «Дружнє коло».

Брали участь у онлайн-зустрічі з письменником, науковцем, перекладачем Ігорем Павлюком, що була організована кафедрою української літератури. Модераторами зустрічі були Н. Олійник (зав. кафедри) та професорка О. Шаф.

В жовтні організували творчу зустріч з дніпровським поетом Віктором Начиняним, випускником нашого університету 1966 р. Зустріч завершилась приємними подарунками останніх збірок В. Начиняного «Море мрій» та «Любов не вбити», а також найсвіжішого вірша, присвяченого Дмитру Яворницькому (рукописний варіант із підписом автора).

Бібліотека в соціальних мережах

2 Робота з наповнення контенту у соціальних мережах є постійною і актуальною. Оновлюється інформація, розміщуються анонси, публікуються пости, підготовлені здобувачами вищої освіти, висвітлюються результати бакалаврської та магістерської практики очима студентів.

3 Сторінка Наукової бібліотеки (YouTube) поповнилась презентаціями «Книжкова спадщина Наукового товариства імені Шевченка в університетській книгозбірні» та «Наукова бібліотека: історія, ресурси, послуги». З використанням приміщень бібліотеки створено відеоролик до Хелловіна.

Представництво бібліотеки у соцмережах:

кількість підписників:

на сторінці Facebook – 1328 користувачів; на сторінці Instagram – 476;

кількість розміщених публікацій:

на сторінці Facebook – 174 ; на сторінці Instagram – 99.

Протягом року сторінки наукової бібліотеки привертали увагу користувачів, про що свідчать значна кількість отриманих запитів. На

порталі «ДніпроКультура» (ДОУНБ) розташовано 13 статей за авторством Лучки Л. М., кількість переглядів яких складає 16850.

II. Довідково-інформаційне та бібліографічне обслуговування

У сучасних умовах напрямками роботи стали поповнення бібліографічних баз даних, інформаційно-бібліографічне обслуговування, виконання електронних запитів, створення повнотекстових БД наукових публікацій вчених ДНУ, підтримка освітнього процесу під час акредитацій різних спеціальностей.

Важливими ділянками роботи були диференційоване обслуговування керівників (ДОК) та вибіркове розповсюдження інформації (ВРІ). За рік було отримано 115 тем і надіслано 855 документів. Виконано 5183 довідок. Факультети та кафедри ДНУ отримали 348 списків літератури щодо забезпечення навчального процесу підручниками, посібниками, новою літературою. У 2023 році каталогізаторами заіндексовано 402 документа з метою присвоєння УДК. Активною і ефективною формою роботи з користувачами була електронна доставка документів: отримано 813 запитів, надіслано 2339 документів.

Довідково-пошуковий апарат (ДПА)

Пошуковий апарат наукової бібліотеки створюється в електронному форматі і ведеться у паперовому вигляді. На 1.01.2024 р. обсяг електронного каталогу становить 560903 записів. кількість введених записів за 2023 р. складає 7235. Повнотекстові БД поповнились на 1564 документа. Кількість звернень до ЕК – 11324. Ретровведення складає 201 назву. За звітній період проводилась робота з редагування ЕК (2858 назв). Ґрунтовною стала робота зі службовим алфавітним каталогом: у результаті відредаговано 24 скрині.

Довідковий фонд університетської книгозбірні поповнився 17 томами сучасних енциклопедичних, довідкових і словникових видань, які є потужним документним ресурсом під час виконання актуальних тем і запитів.

Формування інформаційної культури користувача

Проведено онлайн заняття з інформаційної культури для студентів спеціальностей «Харчові технології» та екскурсії-бесіди для студентів I-го курсу історичного факультету та факультету суспільних наук і міжнародних відносин.

III. Комплектування фонду

Фонд НБ формується за принципом універсальності та відповідно дисциплін. Колекції містять наукову, навчально-методичну, довідкову, галузеву, художню літературу, періодичні й продовжувані видання, дисертації та автореферати, документи іноземними мовами, електронні ресурси.

На 01.01.2024 р. загальний фонд бібліотеки складає **2127845** примірників, в тому числі:

наукових видань – 1458624 прим.

навчально-методичних видань – 507659 прим.

художня література – 161562 прим.

Протягом 2023 року в фонд бібліотеки надійшло:

всього 1867 прим., у т.ч.:

книг – 1536 прим.

журналів – 151 прим.

газет – 4 річн. компл.

За змістом нові надходження складаються з:

наукових видань – 1346 прим.

навчально-методичної літератури – 271 прим.

літературно-художньої літератури – 250 прим.

Важливими джерелами комплектування залишаються дарунки від організацій, закладів, установ, приватних осіб та книгообмін. Корисним надбанням стали дарунки Львівської Політехніки, ОНУ ім. І. Мечникова, ХНУ ім. В. Каразіна, ЛНУ ім. І. Франка та КНУ ім. Т. Шевченка. Ґрунтовним поповненням фонду стала наукова література провідних видавництв «Наукова думка», «Академперіодика», від Інститутів НАНУ, Київського

еколого-культурного центру, Благодійного фонду «Спадок Гетьманщини» тощо. Цінними є книги від місцевих закладів, установ, організацій та приватних осіб. У 2023 році від онука професорки ДНУ Клавдії Фролової Павла Хазана наукова бібліотека отримала особисту бібліотеку вченої.

Фонд іноземної літератури поповнився колекцією чудових книг (10) за проєктом «Незламні бібліотеки» (від міжнародних благодійних організацій), монографією випускника ДНУ Андрія Портнова, щоквартальними випусками журналу «The Ukrainian Quarterly». Інформація про нові надходження подавалась до «Бюлетеню нових надходжень» (9 випусків) та надсилалась на електронні адреси факультетів, кафедр та окремих викладачів. Значним поповненням університетської книгозбірні стало отримання цілісної колекції видань з історії та культури України у кількості 67 примірників від Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології НАНУ.

Відповідно до рекомендації щодо актуалізації бібліотечного фонду бібліотека протягом року підготувала акти вилучення застарілої, зношеної та дублетної літератури (12 актів). До основної будівлі бібліотеки перевезли фонд читальної зали №3 (гуртожиток №3). Продовжувалась робота з інвентаризації фонду, переобліковано 3811 примірників з розділів «Комп'ютерні науки», «Соціальна робота», «Культурна антропологія, етнологія, звичаї, традиції, фольклор».

Директор бібліотеки брала участь у презентації книг, які поповнили фонд бібліотеки: «Етнонаціональний світ Придніпров'я» (т.3), «Василь Біднов. Спогади», «Чирук С. Козацькі витоки Дніпра».

IV. Організація і збереження бібліотечних фондів

Відділ основного книгозберігання протягом року виконував свої основні завдання і функції у повному обсязі. Співробітники по можливості пересували та фонди для зручності під час роботи.

Основні напрямки роботи з фондом у бібліотеці наступні:

- поповнення фонду новими виданнями, оформлення та розстановка;

- аналіз використання фонду користувачами та виявлення малозапитуваних видань;
- вилучення літератури з фонду;
- робота з фондом рідкісних та цінних видань;
- підтримка санітарно-гігієнічного стану.

З метою збереження фонду застосовуються наступні заходи:

- перевірка фондів кожного відділу або підрозділу;
- регулярне знепилення фонду;
- реставрація пошкоджених видань;
- робота з попередження та ліквідації заборгованості читачів.

У зв'язку з російсько-українською війною частина колекцій з відділу рідкісних та цінних видань залишаються в безпечному місці основного книгосховища. З відключенням опалення умови зберігання фонду у книгосховищі не відповідають санітарним нормам збереження документів, про що повідомляли відповідних служб ректорату.

V. Науково-методична робота

Наукова бібліотека надавала методичну допомогу колегам ДДАЕУ, УДХТУ з питань створення переліків е-підручників, НТУ ДП з питань списання газет. Отримали методичну допомогу від НБ КНУ імені Т.Г. Шевченка щодо підготовки до Державного реєстру Національної спадщини. Проведено методичну консультацію для бібліотеки Донецького національного університету ім. Стуса (Вінниця) щодо створення повнотекстової бази видань університету. У 2023 р. бібліотеку відвідали колеги Дніпровського транспортно-економічного фахового коледжу.

Лучка Людмила брала участь у круглому столі, присвяченому 150-річчю НТШ з повідомленням «Видання НТШ з університетської книгозбірні як чинник національно-патріотичного виховання студентської молоді». Цікавим і корисним було on-line спілкування з професором і викладачем ХНУ Якубової І.М. щодо виступу Лучки Людмили на конференції з темою

«Посвята Харкову», яка викликала науковий інтерес до фондів НБ ДНУ, відбувся двосторонній обмін документами.

Регулярно відбувались засідання методичної ради бібліотеки з назрілих питань, а саме: комплектування фонду, вилучення застарілої літератури, участь у міжнародних проектах, створення нового сайту НБ. У 2023 р. внесено зміни до структури НБ: створено 5 замість 9 відділів з посадами завідувачів. Співробітники бібліотеки брали участь у 17 конференціях, вебінарах, семінарах, тренінгах з отриманням сертифікатів. Опубліковано 4 статті у фахових та краєзнавчих виданнях. Три статті Лучки Л.М. розміщено у Scopus. У бібліотеці співробітником телеканалу «Відкритий» проводилось опитування студентів та бібліотечних працівників щодо актуалізації фондів російськомовної літератури.

Підвищення кваліфікації

Час вимагає змін, що стосуються завдань, функцій, форм та змісту бібліотечної роботи. Співробітники бібліотеки з розумінням ставляться до ситуації і відкриті до створення нових уявлень про бібліотечні послуги, іноваційно підходять до їх виконання та впровадження. У цьому процесі важливим є отримання сучасних знань та обмін досвідом з українськими та зарубіжними колегами, які відбуваються під час проведення різноманітних заходів. Корисними були заняття Антишколи університетських бібліотекарів, вебінари: «Консорціум ORCID», «ChatGPT: що потрібно знати науковцям, освітянам, бібліотекарям»; «Оцифрування книг і авторське право» (УБА); Clarivate: «Хижацькі видання vs бібліотекарі та науковці», «Журнали для публікації» та «Авторські профілі»; «Міжнародні грантові програми» (ДНУ); «Діджиталізація на практиці для професіоналів з архівної та бібліотечної справи в Україні», «Авторське право в бібліотеці», (Український католицький університет); конференції «Бібліотечна справа у сучасних інформативно-комунікативних процесах» (УБА; Острозька академія); Про особливості застосування положень Закону «Про авторське право, суміжні права» (Український національний офіс інтелектуальної

власності) тощо. Співробітники бібліотеки брали участь у тренінгу з домедичної допомоги з отриманням сертифікатів (ДНУ), що стало цікавим і корисним.

VI. Керівництво й робота з кадрами

Актуальними були засідання методичної ради завідувачів відділів і секторів, під час яких порушувались нагальні питання і знаходили шляхи їх вирішення. Внесено зміни до штатного розпису, проведено об'єднання відділів обслуговування. Звільнились 2 співробітника. Кількість бібліотечних працівників на 01.01. 2024 р. складає 29 осіб. З них мають вищу освіту (2-й рівень, магістерський) – 26 осіб, у тому числі спеціальну – 6 осіб; початкову освіту – 2 осіб, повна загальна середня – 1. За стажем бібліотечної роботи: 10-20 років – 12, понад 20 років – 17. Працюють повний робочий день – 25 осіб.

Трудові відносини регулюються законодавством України про працю, колективним договором та посадовими інструкціями. Щорічно основна та додаткова відпустки надаються згідно з графіком відпусток, який подається адміністрацією бібліотеки за погодженням з профспілкою. Керівництво бібліотеки до ювілеїв відзначало співробітників Грамотами і Подяками.

У 2023 році співробітники бібліотеки були залучені до роботи приймальної комісії. Шістнадцять працівників отримали грошове нагородження за якісні показники роботи. За ініціативи профкому і ректорату співробітники мали можливість пройти медичний огляд.

VII. Комп'ютеризація бібліотечно-інформаційних процесів

Протягом року відбулося оновлення технічного парку НБ: отримано 2 ПК, 4 системних блока, мережевий комутатор, 2 патч корди. Здійснювалось поповнення власних ресурсів і бази повнотекстових документів. Активізувалась робота бібліотеки з кафедрами з метою створення е-збірника «Анотації дипломних робіт». Протягом року здійснювалось оцифрування книжкової спадщини університету 20-50 років ХХ ст. Бібліотека мала можливість працювати з міжнародними БД Scopus, WOS та Research4Life.

Співробітники бібліотеки проводять консультації з реєстрації та пошуку документів у БД Scopus, WOS, Research4Life та OER. Актуальним напрямком у 2023 році було отримання, редакційна робота та внесення до повнотекстової бази бібліотеки видань ДНУ.

Електронний каталог. За рік до Електронного каталогу внесено 7235 описів і загальна кількість власної бази даних складає 560903 бібліографічних записів. Кількість оцифрованих документів, які поповнили повнотекстову базу бібліотеки, складає 48 примірників. Протягом року співробітники працювали над поповненням локальної мережі. Не залишався поза увагою користувачів цифровий репозиторій ДНУ, кількість звернень складає 96054.

VIII. Адміністративно-господарча робота

Станом на 01.01.2023 р. наукова бібліотека має 28 комп'ютерів, які забезпечують доступ до електронного каталогу НБ ДНУ, електронної бібліотеки, цифрового репозитарію та інтернет-ресурсів. Частина комп'ютерної техніки потребує оновлення. Проведено щорічну інвентаризацію матеріальних цінностей. Списано 2 акти застарілої техніки. Для якісної роботи у сучасних реаліях потрібне новітнє обладнання робочих місць працівників та читачів. Капітальний ремонт будівлі бібліотеки проводився у 2003 році, за 20 років виникли проблеми, які потребують термінового вирішення: фасад, сходи на ганку, система опалення, дах.

Нове в роботі наукової бібліотеки ДНУ

2023 рік був знаменним: 105-ї річницею з дня народження Олеся Гончара, ім'я якого носить університет; 150-річчям НТШ імені Тараса Шевченка: підготовлено тематичну експозицію «Українська національна наука», проведено екскурсію для студентів історичного факультету, участь у круглому столі, ювілейному засіданні НТШ (Львів), конференціях.

Протягом року бібліотека постійно надавала послуги у змішаній формі: фізичній та дистанційній. У сучасних умовах зросла кількість віртуальних читачів та електронних запитів. Інформація про дистанційні послуги

бібліотеки постійно поширювалась серед університетської спільноти і мешканців.

Для бібліотеки важливими і корисними стали online зустрічі з аспірантами, для студентів I-III курсів проводились online-лекції «Краєзнавчі видання з фонду НБ», «Наукова бібліотека: історія, структура, послуги» з презентаціями. На базі НБ з профорієнтаційною метою створено відеоролики для магістрів різних факультетів. Однією із цікавих форм роботи було проведення на базі наукової бібліотеки практичних занять для студентів гуманітарних факультетів. У процесі виконання своїх навчальних завдань студенти активно користувалися ресурсами бібліотеки. Результатом роботи стали: рекламний костер (підставка під чашку), рекламний буклет для бібліотеки, підготовка для Facebook та Instagram контент-плану «Бібліотека очима студентів». Бібліотека приймала участь у Національному тижні читання: виставлено відеоролик, створений студентами у різних відділах; фото студентів з книгами. Активною була робота наукової бібліотеки з профорієнтаційною метою: участь у DNUFEST, які проходили на університетських локаціях.

Бібліотека протягом року була відкритим простором для відеозйомки та фотосесій студентів університету і сторонніх осіб. У науковій бібліотеці відбулася зустріч студентів і викладачів з представниками Міжнародної організації з міграції (МОМ) у межах інформаційно-просвітницької акції «Придивись». В умовах війни активізувався суспільний інтерес до місцевої культурної спадщини. Однією з причин цього стала внутрішня міграція і поява у місті значного контингенту ВПО, що виявили підвищений інтерес до місцевої історії і культури. За звітний період активізувалась співпраця Центру соціальних ініціатив і волонтерства ДНУ з науковою бібліотекою у форматі ознайомчих і тематичних екскурсій та лекцій, присвячених Дню вишиванки, Дню українського козацтва, ювілею НТШ та ін.

До Міжнародного дня захисту дітей підготували літературний огляд «Книжки під кінообкладинками». Співробітники брали участь у онлайн-

зустрічі з письменником Ігорем Павлюком, що була організована кафедрою української літератури, провели презентацію видань дніпровського поета, випускника нашого університету Віктора Начиняного.

Головним напрямком роботи в умовах воєнного стану є збереження і популяризація української історії та культури з використанням сучасних піар-форм і можливостей соцмереж. Одним із напрямків університетської книгозбірні є науково-дослідницька робота, змістом якої є дослідження книжкової спадщини України і світу в цілому та окремих колекцій.

Напередодні професійного свята Всеукраїнського дня бібліотек наукова бібліотека завдяки акції «Національна академія наук України – бібліотекам» отримала дарунок – колекцію ґрунтовних наукових видань з історії українського мистецтва, етнології та фольклористики.

Протягом року корисною стала міжнародна співпраця. Працівники бібліотеки брали участь у вебінарах колег з Карлового університету (Чехія), які були присвячені технічному забезпеченню електронними інформаційними ресурсами та підтримки відкритої науки. У 2023 році співробітники працювали над створенням міжнародних та українських проєктів (4). Результатом чого стало отримання міні-гранту Карлового університету на створення каталогу «Катеринославські видання з фонду наукової бібліотеки ДНУ». Директорка бібліотеки була запрошена до проєкту «Місто і війна» (ХНУ імені В. Каразіна) як експерт із збереження книжкової спадщини.

Протягом року співробітники бібліотеки взяли участь у шести вебінарах з авторського права, відкритих освітніх ресурсів, платформи ProQuest, колекції Research4Life, семи конференціях, за якими опубліковано чотири наукових статті. Протягом року відбулося оновлення технічного парку НБ: отримано 2 ПК, 4 системних блока, мережевий комутатор, 2 патч корди. Здійснювалось поповнення власних ресурсів і бази повнотекстових документів. Активізувалась робота бібліотеки з кафедрами з метою створення е-збірника «Анотації дипломних робіт». Протягом року

здійснювалось оцифрування книжкової спадщини університету 20-50 років XX ст. Бібліотека мала можливість працювати з міжнародними БД Scopus, WOS та Research4Life.

Висновки

Наукова бібліотека другий рік поспіль працює в умовах російсько-української війни, під час якої виникають постійно проблеми і загрози збереження книжкової спадщини. Незважаючи на складний стан життя і діяльності, співробітники університетської книгозбірні у повному обсязі виконували завдання, що виникали під час освітнього процесу. Усі бібліотечні напрямки здійснювались належним чином, відповідно до регламентуючих матеріалів, спільними зусиллями та єдиним професійним колом. Співробітники підтримували іноваційні зміни та використовували сучасні інтернет-технології для активної комунікації з користувачами. Наполегливо долали виклики, що стояли перед колективом наукової бібліотеки.

Директор НБ

Лучка Людмила

ТАБЛИЦЯ

**основних статистичних показників роботи наукової
бібліотеки ДНУ імені Олеса Гончара за 2023 р.**

Пор. №	Назва показника	Значення
I.	Повна назва, рік заснування бібліотеки	Наукова бібліотека 1918 р.
1.1	ПІБ керівника бібліотеки	Лучка Л.М.
1.2	Е-mail бібліотеки	Librarydnu@gmail.com
1.3	ПІБ ректора ЗВО	Оковитий С.І.
1.4	Е-mail ректора	rector.dnu@gmail.com
II.	Група за оплатою праці	I
III.	Бібліотечний фонд	
3	Всього примірників	2127845
	у т.ч. рідкісних та цінних документів	34914
3.1	За видами	
3.1.1	Книг	1525680
3.1.2	Періодичних видань	399578
3.1.2.1	у т.ч. журналів - примірників	398451
3.1.2.2	у т.ч. газет - річних комплектів	1127
3.1.3	Неопублікованих документів	200350
3.1.4	Електронних носіїв із записом	492
3.1.5	Мережних локальних документів, що доступні користувачам бібліотеки (не службові)	1745
3.1.5.1	у т.ч. із відкритим доступом	
3.1.6	Інших документів	
3.2	За мовами	
3.2.1	Державною мовою	379658
3.2.2	Іноземними мовами	1748187
3.2.2.1	у т.ч. російською мовою	1561800
3.3	За цільовим призначенням	
3.3.1	Наукових видань	1458624
3.3.2	Навчальних видань	507659
3.3.2.1	у т.ч. в електронній формі (дискети, оптичні диски + локальні мережні документи)	931
3.3.3	Літературно-художніх видань	161562
IV.	Електронні ресурси	
4.1	Мережні віддалені ресурси	
4.1.1	Ліцензійні ресурси передплачені (придбані)	
4.1.1.1	Кількість придбаних (передплачених) БД	
4.1.1.1.1	з них: повнотекстових БД	
4.1.1.2	Кількість унікальних назв книг, журналів, ін.	
4.1.2	Ліцензійні ресурси тестового доступу	
4.1.2.1	Кількість тестових БД	3
4.1.2.2	Кількість унікальних назв книг, журналів, ін.	
4.1.3	Ресурси відкритого доступу	
4.1.3.1	Кількість посилань на унікальні безкоштовні інтернет-ресурси, які бібліотека внесла до свого онлайн-каталогу або БД	4
4.2	Бази даних (власні)	
4.2.1	К-ть власних БД	1
4.2.2	Обсяг власних БД (кількість бібліографічних записів)	560903
4.2.2.1	з них: записів у Електронному каталозі	560903
4.2.2.1.1	К-сть введених записів до ЕК за рік	7235
4.2.2.1.2	К-сть звернень до ЕК	11324
4.2.3	К-сть оцифрованих документів за рік	48
4.2.3.1	у т.ч. сторінок	6152

4.2.4	К-сть оцифрованих документів всього за весь період роботи в цьому напрямі	1020
4.3	Бібліотечний вебсайт (вказати власний чи сторінка на сайті ЗВО)	власний
4.3.1	URL вебсайту	library.dnu.dp.ua
4.3.2	К-сть звернень	16086
4.4	Інституційний репозитарій	
4.4.1	Назва репозитарію	Цифровий репозитарій ДНУ
4.4.2	URL репозитарію	repository.dnu.dp.ua
4.4.3	К-сть представлених документів (записів)	7712
4.4.4	К-сть звернень	96054
4.5	Інші вебресурси бібліотеки	
4.5.1	Кількість вебсайтів (за виключенням п.4.3), які підтримує бібліотека	
4.5.2	Кількість звернень	
V.	Надійшло документів	
5	Всього примірників	1867
5	Всього назв	1465
5.1	За видами	
5.1.1	Книг - примірників	1536
5.1.2	Книг - назв	1138
5.1.3	Періодичних видань	155
5.1.3.1	у т.ч. журналів - примірників	151
5.1.3.2	у т.ч. газет - річних комплектів	4
5.1.4	Неопублікованих документів - примірників	64
5.1.5	Електронних носіїв із записом - примірників / назв	
5.1.6	Мережних локальних документів	112
5.1.7	Інших документів	
5.2	За мовами	
5.2.1	Державною мовою - примірників	1472
5.2.2	Іноземними мовами - примірників	395
5.2.2.1	у т.ч. російською мовою - примірників	246
5.3	За цільовим призначенням	
5.3.1	Наукових видань - примірників	1346
5.3.2	Навчальних видань - примірників	271
5.3.2.1	у т.ч. в електронній формі (дискети, оптичні диски + локальні мережні документи)	56
5.3.3	Літературно-художніх видань - примірників	250
VI.	Обмінний фонд	
6	Всього примірників	63555
6.1	у т.ч. надійшло примірників	
6.2	у т.ч. передано примірників	
VII.	Вибуло примірників	
VIII.	Користувачі	
8.1	Кількість користувачів (фіз. осіб) за єдиним обліком	6614
8.1.1	у т.ч. Студентів	5824
8.1.2	у т.ч. Сторонніх	263
8.2	Кількість віртуальних користувачів	813
8.3	Обслуговано всіма структурними підрозділами	16179
IX.	Кількість відвідувань	
9	Всього	147697
9.1	у т.ч. к-сть звернень до вебресурсів бібліотеки	123464
9.2	у т.ч. к-сть відвідувань соціокультурних заходів	233
X.	Видано документів	
10	Всього примірників	595321
	у т.ч. рідкісних та цінних документів	423
10.1	За видами	
10.1.1	Книг	572518

10.1.2	Періодичних видань	21655
10.1.2.1	у т.ч. журналів - примірників	16348
10.1.2.2	у т.ч. газет - примірників	5307
10.1.3	Неопублікованих документів	156
10.1.4	Електронних носіїв із записом	58
10.1.5	Мережних локальних документів	934
10.1.6	Інших документів (ноти, мапи, платівки, карти тощо)	
10.2	За мовами	
10.2.1	Державною мовою - примірників	553457
10.2.2	Іноземними мовами - примірників	41864
10.2.2.1	у т.ч. російською мовою - примірників	20442
10.3	За цільовим призначенням	
10.3.1	Наукових видань	197102
10.3.2	Навчальних видань	363807
10.3.2.1	у т.ч. в електронній формі (дискети, оптичні диски + локальні мережні документи)	46003
10.3.3	Літературно-художніх видань	34412
XI.	Мережні віддалені ресурси - кількість завантажених користувачами електронних документів (файлів)	
11.1	Ліцензійні ресурси передплачені (придбані)	
11.2	Ліцензійні ресурси тестового доступу	
XII.	МБА та ЕДД (електронна доставка документів)	
12.1	К-сть абонентів МБА, ЕДД	6
12.2	К-сть документів, отриманих з інших бібліотек	12
12.2.1	у т.ч. сторінок електронних копій	645
12.3	К-сть виданих документів іншим бібліотекам	11
12.3.1	у т.ч. сторінок електронних копій	590
XIII.	Культурно-просвітницька робота	
13	Тематичні виставки, перегляди :	
13.1.1	Загальна кількість виставок, переглядів	68
13.1.2	Представлено документів	2585
13.2	у т.ч. Віртуальні виставки:	
13.2.1	Загальна кількість віртуальних виставок	1
13.2.2	Представлено документів	25
13.3	Бібліографічні огляди:	
13.3.1	Тем	4
13.3.2	Прочитано	6
13.4	Кількість соціокультурних заходів	7
XIV.	Довідково-інформаційне обслуговування	
14.1.1	К-сть абонентів ВРІ	36
14.1.2	К-сть тем ВРІ	73
14.1.3	К-сть абонентів ДОК	11
14.1.4	К-сть тем ДОК	42
14.2	Виконано довідок, всього	5183
14.2.1	у т.ч. тематичних	3078
14.2.2	у т.ч. заіндексовано документів (УДК)	402
14.3.	Виконано в автоматизованому режимі	
14.3.1	у т.ч. віртуальною довідковою службою	
14.3.1.1	URL віртуальної довідкової служби	
14.4	К-сть днів інформ., кафедр, дипломника, фахівців	
14.5	Кількість складених бібліографічних покажчиків	
14.6	Кількість опублікованих бібліографічних покажчиків	
14.7	Кількість бібліографічних покажчиків, представлених в електронній формі	
XV.	Формування інформаційної культури	
15.1	Загальна к-сть проведених занять (в годинах)	5
15.2	Програма навчального курсу в академічних годинах:	
15.2.1	у т.ч. для студ. молодших курсів: теорет.	2

15.2.2	у т.ч. для студ. молодших курсів: практ.	1
15.2.3	у т.ч. для студ. старших курсів: теорет.	1
15.2.4	у т.ч. для студ. старших курсів: практ.	1
15.2.5	у т.ч. для наук.-пед. працівників: теорет.	
15.2.6	у т.ч. для наук.-пед. працівників: практ.	
XVI.	Науково-дослідна та науково-методична робота	
16.1	Кількість тем наукових робіт	
16.2	Назви тем наукових робіт	
16.3	Проведено конференцій	
16.4	Проведено семінарів у бібліотеці	
16.5	Проведено інших заходів	
16.6	К-сть виступів на конференціях, семінарах	7
16.7	К-сть публікацій	4
XVII.	Матеріально-технічна база (МТБ)	
17.1	Загальна площа приміщень бібліотеки (кв.м.)	12500
17.1.2	у т.ч. площа для зберігання фондів (кв.м.)	6184
17.1.3	у т.ч. площа для обслуговування користувачів (кв.м.)	2615
17.2	Кількість абонементів	7
17.3	Кількість читальних залів	6
17.4	Місць для читачів	650
XVIII.	Технічна характеристика приміщень	
18.1	Потребує капітального ремонту (кв.м.)	так
18.2	Перебуває в аварійному стані (кв.м.)	
XIX.	Кількість технічних засобів	
19.1	Кількість комп'ютерів	28
19.1.1	у т.ч. к-ть серверів	1
19.2	Кількість автоматизованих робочих місць (АРМ)	28
19.2.1	у т.ч. АРМ для співробітників	18
19.2.2	АРМ для користувачів	10
19.3	К-сть комп. з доступом до Інтернету	28
19.3.1	у т.ч. для користувачів	10
19.4	К-сть копіювально-розмножувальної техніки (КРТ), всього	8
19.4.1	у т.ч. сканерів	3
19.4.2	принтерів	3
19.4.3	копірів	
19.4.4	БФП (багатофункціональні пристрої)	2
19.5	Кількість телефонних номерів	2
19.6	Використання технологій WI-FI так/ні	так
19.7	Наявність ліцензованої бібліотечної системи (вказати назву)	УФД / Бібліотека
XX.	Фінансові витрати на:	
20.1	Придбання книг	
20.2	Передплату періодичних видань	
20.3	Передплату баз даних	
20.4	Інші витрати	22695
XXI.	Отримано дари	
21.1	Книг (примірників)	1199
21.2	Книг (на суму)	593998
21.3	ПК та іншої комп. техніки (одиниць)	6
21.4	ПК та іншої комп. техніки (на суму)	
21.5	Інше (сума)	
XXII.	Персонал бібліотеки	
22.1	Облікова кількість штатних працівників (з урахуванням технічного і обслуговуючого персоналу) (осіб)	40
22.1.1	у т.ч. жінок	36
22.2	Кількість бібліотечних працівників (технічний і обслуговуючий персонал не враховувати) (осіб)	29

22.2.1	у т.ч. бібліотечних працівників, які мають 3-й рівень освіти (освітньо-науковий/освітньо-творчий), науковий ступінь (кандидат наук, доктор філософії, доктор мистецтва, доктор наук)	1
22.3	<i>Кількість бібліотечних працівників за освітою — п.22.3 повинен дорівнювати сумі пп.22.3.1, 22.3.2, 22.3.3, 22.3.4 (у разі одержання освіти в кількох навчальних закладах, рівень освіти визначається відповідно до учбового закладу вищого рівня, який закінчив працівник)</i>	
22.3.1	Вища освіта (2-й рівень, магістерський))	26
22.3.1.1	у т.ч. спеціальна	6
22.3.2	Вища освіта (1-й рівень, бакалаврський)	
22.3.2.1	у т.ч. спеціальна	
22.3.3	Початкова вища освіта (молодший бакалавр)	2
22.3.3.1	у т.ч. початкова спеціальна	2
22.3.4	Повна загальна середня освіта	1
22.4	<i>за стажем (бібліотечних працівників)</i>	
22.4.1	До 3 років	
22.4.2	3-9 років	
22.4.3	10-20 років	12
22.4.4	Понад 20 років	17
22.4.5	Працюють повний робочий день (бібліотечні працівники)	25

Конференції

1. XXXIV сесія Дніпровського осередку НТШ: з доповіддю «Книжкова колекція НТШ у фондах університетської книгозбірні: історія формування та постаті» (Лучка Л.М., 9-10.03.2023 р., ДНУ);

2. VIII міжнародна конференція «University library at a new stage of social communications development»: з доповіддю «Видання НТШ як історичні джерела досліджень книжкової спадщини України» (Лучка Л.М., 5-6.10.2023 р., НБ УДУНТ);

3. XXVI всеукраїнська науково-практична конференція «Короленківські читання – 2023»: з доповіддю «Посвята Харкову: книжкова колекція харківських видань XIX- початку XX ст. у фондах наукової бібліотеки» (Лучка Л.М., 25-26.10.2023 р., ХДНБ ім. Короленка);

4. XIII обласна історико-краєзнавча конференція «Історія Дніпровського Надпоріжжя»: з доповіддю «Бібліотеки Олександрівського повіту: мережа, діяльність, постаті» (Лучка Л.М., 27-28.10.2023 р., ДНУ);

5. XIV наукові читання «Питання аграрної історії України»: з доповіддю «Аграрна історія України як об'єкт історичних досліджень (на матеріалах НБ)» (Лучка Л.М., 24.11.2023 р., ДНУ);

6. круглий стіл «Актуальні аспекти університетської освіти, науки і культури: до 150-річчя НТШ»: з повідомленням «Видання НТШ з університетської книгозбірні як чинник національно-патріотичного виховання студентської молоді» (Лучка Л.М., 8.12.2023 р., ДНУ);

7. міжвідомча науково-практична конференція «Краєзнавча робота бібліотек в контексті консолідованого партнерства з архівами, музеями та краєзнавцями області»: з доповіддю «Краєзнавчі скарби наукової бібліотеки в освітньому процесі університету» (Лучка Л.М., 14.12.2023 р., ДОУНБ)

Статті

1. *Лучка Л.М.* Книжкова колекція 1918 року: автори та видавництва // Січеславщина: альманах. Дніпро: ДОУНБ, 2022. Вип. 10. С. 82-86.
2. *Luchka L.* Publications of the Taras Shevchenko Scientific Society as Historical Sources of Research on the Book Heritage of Ukraine. *University Library at a New Stage of Social Communications Development* : матеріали VIII міжнародної конференції, м. Дніпро, 05.10-06.10.2023 року <https://unilibnsd.ust.edu.ua/article/view/293141/288047>
3. *Лучка Л. М.* Книжкова колекція НТШ у фондах університетської книгозбірні: історія формування та постаті// Студії з історії Придніпров'я: матеріали XXXIV сесії Дніпровського осередку Наукового товариства імені Шевченка, присвяченої 150-річчю НТШ 9–10 березня 2023 р., м. Дніпро. С. 12-15
https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2023/materiali%20konf/2_%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%B4%D1%96%D1%97%20%D0%B7%20%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97.pdf
4. *Лучка Л.М.* Посвята Харкову: книжкова колекція харківських видань XIX – початку XX ст. у фондах наукової бібліотеки // Бібліотечний форум. 2023. № 4. с. 18-19.

Презентації

- Лучка Л.* Книжкова колекція НТШ у фондах університетської книгозбірні: історія формування та постаті: презентація
https://www.youtube.com/watch?v=RvLlnQt_lm8
- Наукова бібліотека: історія, структура, послуги : презентація
<https://www.youtube.com/watch?v=JoFQDZFUQms&t=60s>

Святкування 105 річниці від дня народження Олеся Гончара
«Голос Гончарівської душі»

Перше знайомство з бібліотекою у День захисту дітей

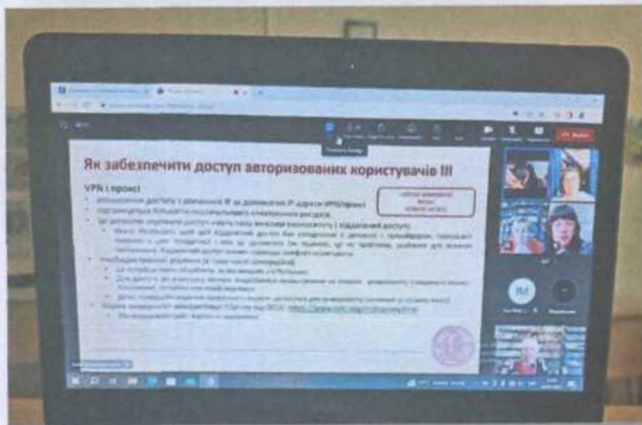
День відкритих дверей

DNU FEST

Міжнародна співпраця і участь у міжнародних конференціях

Акція Міжнародної організації з міграції: «Придивись»

Екскурсії для першокурсників

День вишиванки у бібліотеці

Наукова бібліотека ДНУ імені Олеся Гончара

Творча зустріч з поетом
Віктором Начиняним

**“Не садіть калину в
чистім полі...”**

26 жовтня о 14.30

Вул. Іла Армстронга (Казакова), 8, кім. 306

Книжкові дарунки від організацій та закладів

Студентські проєкти

Проект «Бібліотечні контрасти»

